

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Формування у молоді погляду на світ як неподільну цілісність, вироблення умінь і навичок осмислено підходити до вибору в житті, вивчати шляхи і способи вирішення проблем постає одним із завдань освіти сьогодні. Саме тому вступні іспити у проходять у формі тестів, що забезпечує рівний доступ усіх громадян до вищої освіти.

Програму з української мови і літератури для вступників до Коледжу ДОЗК ЛНР «Луганська державна академія культури та мистецтв імені М. Матусовського» розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5–9 класів і чинних програм з української літератури для 5–9 класів.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Українська мова» («Фонетика. Графіка. Орфоєпія», «Орфографія», «Морфологія», «Синтаксис») та «Українська література» («Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII – XIX ст.»)

Розробники пропонують 10 варіантів для проведення перевірки знань абітурієнтів. Загальна кількість тестових питань в одному варіанті – 25.

На виконання завдання надається 60 хвилин.

За кожну правильну відповідь виставляється 4 бали. Сума балів відповідає оцінці вступного іспиту за 100-бальною шкалою. Оцінювання результатів тесту здійснюється колегіально, складом встановленої предметно-екзаменаційної комісії.

Кількість набраних балів	Оцінка
0-49	«2»
50-74	«3»
75-90	«4»
91-100	«5»

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

1. ОСНОВНІ ЗНАННЯ З МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Українська мова

1. Фонетика

Звукові одиниці. Голосні і приголосні звуки. Склад. Чергування звуків та їх уподібнення. Спрощення звуків.

2. Орфоепія

Правильна вимова звуків, їх особливості. Вживання м'якого знака й апострофа. Асиміляція. Подовження і подвоєння звуків.

3. Графіка

Алфавіт. Позначення звуків на письмі. Акцент і наголос.

4. Орфографія

Правопис ненаголошених голосних. Правила вживання апострофа та м'якого знака. Спрощення звуків у групах приголосних. Сполучення ЪО, ЙО. Подвоєння та подовження звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування звуків на письмі. Правопис великої літери у власних і загальних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів. Правопис прізвищ та імен по батькові. Особливості написання самостійних і службових частин мови.

5. Будова слова і словотвір

Значущі частини слова. Твірні основи. Основні способи творення слів в українській мові. Складні слова.

6. Лексикологія

Лексичні одиниці. Слова однозначні і багатозначні. Пряме і переносне значення слова. Омоніми. Антоніми. Пароніми. Синоніми. Власне українська й іншомовна лексика. Застарілі й нові слова. Нейтрально і емоційно забарвлена лексика.

7. Фразеологія

Фразеологізми та інші фразеологічні одиниці.

8. Морфологія. Іменник.

Іменник як самостійна частина мови. Його характеристики і правопис: рід, число, відмінювання, відмінки. Відмінкові форми іменників, їх закінчення. Правопис.

9. Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням, особливості відмінювання. Ступені порівняння якісних прикметників. Правопис.

10. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди, групи за будовою, типи відмінювання числівників. Правопис.

11. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди, особливості відмінювання, творення і правопис займенників. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками, числівниками. Правопис.

12. Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Безособові дієслова. Види, часи, способи дієслів. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Правопис.

13. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди та ступені порівняння прислівників. Правопис.

14. Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Групи за походженням: похідні, непохідні. Групи за будовою: прості, складні і складені. Зв'язок з іменниками. Правопис.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю. Групи сполучників за вживанням і будовою. Правопис.

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням.
Правопис.

15. Вигук

Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням. Їх значення.
Звуконаслідувальні слова.

16. Синтаксис. Словосполучення

Завдання синтаксису. Словосполучення і речення як одиниці синтаксису.
Головне і залежне слово. Типи словосполучень.

Порядок слів у реченні. Граматична основа. Другорядні члени речення.
Типи речень: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за
будовою, за складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за
наявністю необхідних членів, за ускладненістю.

Узагальнено-особові, безособові, називні речення. Розділові Знаки в
односкладних реченнях.

17. Речення з однорідними членами

Узагальнюючі слова в реченнях, звертання, вставні і вставлені конструкції,
відокремлені члени речення. Розділові Знаки при ОЧР.

18. Складне речення

Ознаки складного речення, засоби зв'язку простих речень у складному.
Типи складних речень.

19. Складносурядне речення

Єднальні, протиставні, розділові сполучники в реченні. Сміслові зв'язки
між частинами ССР. Розділові Знаки в ССР.

20. Складнопідрядне речення

Будова СПР, головна і підрядна частини. Основні види підрядних речень.
Підрядні сполучники і сполучні слова. СПР з кількома підрядними. Розділові
Знаки в СПР.

21. Безсполучникове речення

Типи БСР за характером смислових відносин. Розділові Знаки в БСП.

22. Пряма і непряма мова, цитата

Пряма і непряма мова. Слова автора, заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові Знаки при прямій мові.

23. Стилїстика

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, публіцистичний, офіційно-діловий), їх ознаки, функції.

Українська література

1. Давня українська література.

Біблія, апокрифи

2. Література Київської Русі.

«Слово о полку Ігоревім». Літописи, повчання.

3. Література XI-XIII століть.

«Києво-Печерський патерик». Ходіння святих.

4. Література XIV століття.

«Галицько-Волинський літопис», житійна література.

5. Література XV-XVII століття. Полемічна література.

Іван Вишенський «Послання к утекшим...» Послання .

Феофан Прокопович «Владимир», «Милість божа». Драма, інтермедія .

6. Література II пол. XVII століття.

Козацькі літописи.

7. Література XVIII століття.

Г. С. Сковорода. «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», «De libertate», афоризми.

8. Нова українська література. Просвітницький реалізм.

Іван Котляревський «Енеїда» Переспів, пародія, «Наталка Полтавка».

Сентименталізм. Романтизм. Г. Квітка-Основ'яненко. Повість, романтизм. «Маруся», «Конотопська відьма»

Розвиток жанру байки. Леонід Глібов. Байки.

Тарас Григорович Шевченко. Поезії. Сатира, іронія. Поєми. Поєма Проза.

Марко Вовчок «Оповідання», «Інститутка». Характер.

ПРЕДМЕТНІ ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

Відповідно до змісту програми абітурієнт може підготуватися з української мови та літератури у відповідності з наступними вимогами, що висуваються на вступних випробуваннях, які перевіряють **знання та вміння**:

- аналізувати, класифікувати мовні та літературні факти з метою забезпечення різних видів мовленнєвої діяльності;

- оцінювати факти, твори з погляду нормативності;

- аналізувати мовні одиниці з точки зору правильності, точності й доречності їх вживання; проводити аналіз творів класиків української літератури:

- використовувати основні прийоми інформаційної переробки тексту, в тому числі художнього;

- оцінювати письмові висловлювання з погляду мовного оформлення та ефективності досягнення поставлених комунікативних завдань;

- проводити лінгвістичний аналіз текстів різних функціональних стилів і різновидів мови;

- створювати власні мовленнєві висловлювання у відповідності з поставленими завданнями; здійснювати мовний самоконтроль.

- знати основні теоретико-літературні поняття, передбачені програмою: художній образ і літературний тип, прототип, тема та мотиви, ідея художнього твору, проблематика та конфлікти в художньому творі; композиція художнього твору, сюжет і його елементи, позасюжетні елементи; тропи: епітет, постійний епітет, порівняння, метафора, персоніфікація (уособлення), алегорія, метонімія, синекдоха, гіпербола, оксиморон; символ.

- знати, що таке: епос; новела, оповідання, повість, роман, епопея; види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск; романтизм і його ознаки, жанрове розмаїття романтизму; реалізм, реалістичні течії другої половини XIX ст. в українській літературі: побутово-просвітницький, революційний і класичний реалізм; жанрові різновиди сучасної драми: власне драма, трагедія та комедія; драматична поема; доба модернізму, особливості українського

модернізму, модерністські течії: неоромантизм, символізм, імпресіонізм, експресіонізм, характерні ознаки кожної з названих течій, їх розвиток в українській літературі

- знати, що таке: епос; новела, оповідання, повість, роман, епопея; види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск; романтизм і його ознаки, жанрове розмаїття романтизму; реалізм, реалістичні течії другої половини ХІХ ст. в українській літературі: побутово-просвітницький, революційний і класичний реалізм; жанрові різновиди сучасної драми: власне драма, трагедія та комедія; драматична поема; доба модернізму, особливості українського модернізму, модерністські течії: неоромантизм, символізм, імпресіонізм, експресіонізм, характерні ознаки кожної з названих течій, їх розвиток в українській літературі

- знати, що таке: лірика, ліричний образ і ліричний герой, види ліричних творів за тематикою: філософська, патріотична, громадянська, пейзажна й інтимна лірика, ліро-епічні твори; системи віршування: метрична, силабічна, тонічна та силабо-тонічна, двоскладові та трискладові стопи; віршові розміри: ямб, хорей, дактиль, амфібрахій та анапест; ознаки класичного сонета; поетичний синтаксис: інверсія, тавтологія, антитеза, анафора; риторичні фігури: риторичне звертання та риторичне запитання; алітерація й асонанс.

Програма допоможе абітурієнту заповнити прогалини в знаннях про системні зв'язки в граматичному ладі і смислове наповнення курсу, відпрацювати або доопрацювати ті чи інші навички у практичному застосуванні цих знань і підготуватися до успішних результатів на вступних випробуваннях.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

УКРАЇНСЬКА МОВА

БАЗОВА:

1. Бондаренко Н.В., Ярмолюк А.В. Українська мова: Підручник для 5 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2005.
2. Єрмоленко С.Я. , Сичова В.Т. Рідна мова: Підручник для 5 кл. – К.: Грамота, 2005.
3. Єрмоленко С.Я. , Сичова В.Т. Рідна мова: Підручник для 6 кл. – К.: Грамота, 2006.
4. Пентилюк М.І., Гайдаєнко І.В. та інші Рідна мова: Підручник для 6 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006.
5. Бондаренко Н.В., Ярмолюк А.В. Українська мова: Підручник для 6 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006.
6. Ющук І.П. Рідна мова: Підручник для 7 кл. – К.: Арт-Освіта, 2004.
7. Олійник О.Б. Українська мова: Підручник для 7 кл. середньої школи. – К.: Вікторія, 2003.
8. Біляєв О.М., Пентилюк М.І. та інші Українська мова: Підручник для 7 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: ВД «Афон», 2004.
9. Ющук І.П. Рідна мова: Підручник для 8 кл. – К.: Арт-Освіта, 2004.
10. Олійник О.Б. Українська мова: Підручник для 8 кл. середньої школи. – К.: Вікторія, 2004.
11. Біляєв О.М., Пентилюк М.І. та інші Українська мова: Підручник для 8 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: ВД «Афон», 2004.
12. Олійник О.Б. Українська мова: Підручник для 9 кл. середньої школи. – К.: Вікторія, 2003.
13. Біляєв О.М., Пентилюк М.І. та інші Українська мова: Підручник для 9 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2002.
14. Глазова О.П., Кузнецов Ю.Б. Українська мова: Підручник для 9 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Зодіак-ЕКО, 2009.

15.Єрмоленко С.Я., Сичова В.Т. Українська мова: Підручник для 9 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Грамота, 2009.

16.Пентилюк М. І., Гайдаєнко І.В. та ін.. Українська мова: Підручник для 9 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2009.

ДОДАТКОВА:

1. Ніколаєнко І. О. Збірник вправ і завдань з української мови : для підготовки до випускних та вступних іспитів / за ред. В. Д. Ужченка. – К. : Освіта, 1997. – 224 с.

2. Сучасний орфографічний словник : 150000 сл./уклад. О.Ю.Петраковський. – Х. : Промінь, 2007. – 1244 с.

3. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. – К. : Наук. Думка, 2007. – 288 с.

4. Шевелева Л. А. Український правопис. Практикум : навч. посіб. / за ред. А. О. Свашенко. – Х. : Світ дитинства, 1998. – 224 с.

5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови / І. П. Ющук. – 6-те вид., зі змінами. – К. : Освіта, 2006. – 254 с.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. Білецький О. Хрестоматія давньої української літератури: до кінця XVIIIст. – К., 1980

2. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995

3. Сковорода Г. Твори. В 2-х томах. – К., 1991

4. Історія української літератури XIXст. : У 3-х кн./ за ред. М.Яценка. – К., 1995

5. Хропко П. Становлення нової української літератури. – К., 1998

6. Чижевський Д. Історія української літератури: від початків до доби реалізму. – Тернопіль, 1994

7. Літературознавчий словник-довідник. – К., 1997

8. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998

9. Бойцун І, Веретейченко І, Пінчук Т. Українська культурна парадигма: від давнини до сучасності. – К., 2004.

10. Використання періодичних видань.

11. Степанишин Б. Українська література: Підручник для 9 –х класів. – К., 1995